

Ivan Monighetti - cello

Alexej Ljoebimov - piano

Programma

Valentin Silvestrov

Sonate nr.2 (1975)

Georgi Pelezis

Erinnerungen von Costa Riga (1977)

Vitali Godsiatsky

Rissen der Flächen (1965)

Alfred Schnittke

Sonate voor cello en piano
-largo
-presto
-largo

Frangis Ali-Zade

**Habil-sajahi - Mugam Compositie
voor cello en piano (1979)**

VALENTIN SILVESTROV (1937) werd in Kiev geboren. Na aanvankelijk een opleiding tot ingenieur en architect te hebben gevolgd, studeerde hij in 1964 af aan het conservatorium van zijn geboortestad.

De gezaghebbende Duitse musicoloog Theodor W. Adorno schreef over hem: "Mijn indruk van Silvestrov was die van een meer dan begaafd mens. Het verwijt van sommige puristen dat zijn muziek te expressief zou zijn, kon ik niet delen en ik vond het jammer dat hij min of meer mechanisch voor zichzelf wilde herhalen wat er in de afgelopen twintig jaar in West Europa is geschied." Dat Adorno die laatste bedenking kon hebben, was het gevolg van de situatie waarin Silvestrov verkeerde. Na het onderdrukkende stalinistische tijdperk, bleef ook de periode Breznev er een van culturele stagnatie. Dat Silvestrov in Kiev leefde - het meest van het stalinisme doordrongen cultuurcentrum in de Sovjetunie - versterkte zijn geïsoleerde positie.

Misschien juist daardoor vond hij nog in de jaren zestig een muzikale taal die wellicht als de individueelste van zijn componistengeneratie kan worden beschouwd.

Al vrij spoedig ontwikkelde Silvestrov een polystilistische schrijfwijze (evenals Alfred Schnittke), waarin verschillende moderne en oudere compositorische verworvenheden naast elkaar bestaan. Net als veel andere sovjetcomponisten is Silvestrov geboeid door het conflict tussen traditie en moderniteit. De eigen kwaliteit van zijn componeren spreekt uit het verdroomde karakter ervan - uit de neiging tot introspectie en onbemiddelde vormgeving van emotie. Dat leidt tot muziek waarin beweging gevangen kan worden in onbewegelijkheid - contrasterend met het doelgerichte karakter van Westerse en Russische kunst - een vorm van stasis die ook in de Oekraïense literatuur te vinden is.

(naar artikelen van Viktor Suslin)

GEORGI PELEZIS (1947) werd geboren in Riga. Hij studeerde aan het Conservatorium van Moskou. Hij is zowel componist als muziekwetenschapper. Zijn composities bestaan uit werken voor orkest, piano en kamermuziek. Zijn werk heeft sterke invloeden van de rock-muziek en van polyfone technieken uit de Renaissance en Barok. 'Neujahrsmusik' (of 'Erinnerungen von Costa Riga') uit 1976 is een vermenging van Beatles-achtige thema's en met een reeks van accoorden met een minimalistisch vormverloop.

VITALI GODSIATSKY (1936) werd in Kiev geboren. Hij voltooide zijn studie in 1961 aan het conservatorium te Kiev bij professor Boris Liatoschinsky. Zijn hoofdwerken zijn: 'Scherzo' voor orkest, 'Fresken von Kiewer Sofia-Kathedrale' voor kamerorkest, 'Der emanzipte Koffer' voor piano. Het pianowerk 'Rissen der Flächen' uit 1963 is een korte atonale compositie. De titel heeft betrekking op de fysische processen van uiteenvallen en opnieuw samenklonten van kosmische materie.

ALFRED SCHNITTKE (1943). Onder de componisten die buiten de grenzen van de Sovjetunie de meeste bekendheid genieten, geldt naast Denisov Alfred Schnittke als de belangrijkste. Hij werd geboren als zoon van een Wolga-Duitse moeder en een joodse vader, en genoot zijn muzikale opleiding aan het Conservatorium van Moskou. Schnittke componeerde ondermeer vier vioolconcerten, drie 'Concerti grossi', twee vioolsonates, een strijktrio, drie strijkkwartetten en een pianokwintet. Zijn stijl is 'espressivo'. Verder schreef hij vier symfonieën.

Schnittkes muziek is uitermate veelvormig; zij bezit filosofie, groteskheid en romantische ironie. 'Muziek over muziek' neemt een ruime plaats in Schnittkes oeuvre in. Hij maakt gebruik van elementen uit uiteenlopende muzikale stijlen. Vanzelfsprekend is het gebruik van polystilisme en het teruggrijpen op muziek uit diverse tijdperken geen uitvinding van Schnittke, maar is hij een van de weinigen van zijn tijdgenoten die hierin zo'n grote virtuositeit en overtuigingskracht aan de dag legt.

Schnittkes kamermuziek uit de jaren zeventig en tachtig verdient bijzondere aandacht omdat zijn bekwaamheid werk te produceren dat vrij is van voorgedraaide technische ideeën, in toenemende mate zichtbaar wordt. Voorbeelden hiervan zijn het Tweede en Derde strijkkwartet, het strijktrio en de 4 Hymnen voor kamerensemble, de zogenaamde koraalvoorspellen op het thema van Russisch-orthodoxe kerkzangen.

Een van zijn beste werken voor kamermuziek is het Pianokwintet uit 1976, geschreven ter nagedachtenis van zijn moeder.

FRANGIS ALI-ZADE werd in 1947 in Bakoe (Azerbajdzjan) geboren. Zij studeerde piano en compositie aan het plaatselijke conservatorium en was enkele jaren assistent van de vooraanstaande Azerbajdzjaanse componist Kara Karajev. Zij tekende voor de lokale premières van talrijke twintigste-eeuwse pianowerken, van o.a. Schönberg, Messiaen, Cage en Crumb. Als componiste verbindt zij moderne technieken met elementen uit de traditionele Azerbajdzjaanse muziek. Zij schreef onder meer de rock-opera 'De legende van de witte ruiter' en herdacht de componisten Berg, Mahler en Karajev met 'in memoriam'-composities.

'Habil-sajahi' (in de stijl van Habil) voor cello en piano werd in 1979 gecomponeerd.

IVAN MONIGHETTI werd in 1948 in Riga geboren. Hij startte zijn carrière in Moskou. Hier begon hij zijn studie aan het Gnessjn Instituut. In 1971 behaalde Monighetti zijn eindexamen aan het Tsjaikovski Conservatorium in Moskou, waar hij studeerde bij professor Rostropovitch.

Al tijdens zijn studie viel Monighetti op door zijn uitzonderlijke muzikale begaafdheid. Hij nam dan ook met veel succes deel aan verscheidene concertuitvoeringen als solist en als lid van kamermuziekensembles. Monighetti heeft verscheidene belangrijke prijzen gewonnen.

Monighetti treedt regelmatig op in de Sovjetunie en in alle Oosteuropese landen, en na het opheffen van het verbod op zijn buitenlandse reizen eveneens met de beste symfonieorkesten. Hij werd overal door de critici en het publiek zeer enthousiast ontvangen.

Monighetti beheerst een uiterst veelzijdig repertoire, wat onder andere de zes suites van Bach, de sonates van Beethoven, en alle andere grote werken van de klassieke muziek omvat, dit voor wat betreft zowel kamermuziek als celloconcerten. Daarnaast heeft hij een bijzondere belangstelling voor muziek uit onze eeuw. Hij was de eerste die Kagel, Ligeti, Xenakis, Schönberg en Penderecki in de Sovjetunie ten gehore heeft gebracht. Prokofjev, Sjostakovitsj, Denisov, Goebaidolina, Schnittke, Silvestrov en Oestvolskaja zijn andere moderne componisten die vaak op zijn programma staan.

Vanaf 1976 doceert Monighetti aan het Tsjaikovski Conservatorium in Moskou. Vanaf eind jaren '70 geeft hij meesterkursussen in Oost-Europa. De laatste jaren speelt hij barokmuziek, ook op de viola da gamba. Verder is hij artistiek directeur van het Festival van Oude Muziek te Moskou.

ALEXEJ LJOEBIMOV werd in 1944 geboren in Moskou. In 1952 begon zijn muzikale opleiding, en van 1963 tot 1968 studeerde hij aan het Conservatorium van Moskou, waar hij een van de laatste studenten van Heinrich Neuhaus was, een van Ruslands meest beroemde leermeesters.

Ljoebimov won veel internationale prijzen. In 1968 speelde hij met Marc Pekkarski, als eerste in Moskou, werken van John Cage en Terry Riley. Sindsdien heeft Ljoebimov regelmatig concerten gegeven met werken van moderne componisten, zoals Schönberg, Webern, Stockhausen, Boulez, Cage, Penderecki, Serocki, Pousseur, Ives, Ligeti, alsook premières van Russische muziek van Denisov, Schnittke, Goebaidolina, Silvestrov, Mansurian, Pärt en anderen. Vaak waren dat de eerste uitvoeringen in de Sovjetunie.

Van 1966 tot 1970 gaf Ljoebimov concerten in heel Europa. In de periode '71-'75 kreeg hij daar geen toestemming voor. In die tijd gaf hij in de USSR concerten van zowel klassieke als moderne muziek. Met Oleg Kagan en Nathalie Gutman speelde hij kamermuziek. Daarna, tot 1980, gaf hij met het Moskou Philharmonisch Orkest en het Leningrad Philharmonisch Orkest weer concerten in diverse Europese landen, waaronder in Nederland.

Zijn interesse in oude muziek en oude instrumenten leidde in 1976 tot de oprichting van het Moskous Barok Kwartet, waarin hij klavecimbel speelde.

Sinds 1987 geeft hij weer concerten in diverse Europese landen. Hij is onder andere een actieve deelnemer geweest aan het Festival Oude Muziek Utrecht.